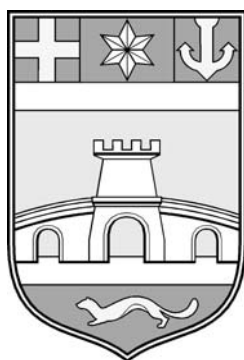

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

- a) **IZVJEŠĆE O RADU ZAVODA ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD HAZU U OSIJEKU U 2015. GODINI**
- b) **PLAN RADA ZAVODA ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD HAZU U OSIJEKU ZA 2016. GODINU**

Podnositelj

*Zavod za znanstveni i umjetnički rad
HAZU u Osijeku*

Osijek, lipnja 2016.

a) **IZVJEŠĆE O RADU ZAVODA ZA ZNANSTVENI
I UMJETNIČKI RAD HAZU U OSIJEKU U 2015.
GODINI**

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku je znanstvena jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu kojom rukovodi voditelj i upravitelj Zavoda, te Znanstveno vijeće Zavoda.

Voditeljica Zavoda je akademkinja Vlasta Piližota, a upravitelj Zavoda prof. dr. sc. Antun Tucak, profesor emeritus u dopunskom radnom odnosu.

U Zavodu su tri stalno zaposlena djelatnika: znanstvena suradnica dr.sc. Martina Harc, administrativni tajnik i dostavljač-čistačica.

Članovi Znanstvenog vijeća su: akademkinja Vlasta Piližota, akademkinja Alica Wertheimer-Baletić, prof. dr. sc. Andrija Pozderović, profesor emeritus Antun Tucak, i doc. dr. sc. Andrija Zdravčević.

Znanstvenoistraživački rad

Projekt Osječka Tvrđa

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku odlučio je pokrenuti inicijativu i provesti organizaciju izrade povijesnih znanstvenih studija i sintetske znanstvene monografije Osječka tvrđa, temeljenu na slijedećim tezama:

Osječka Tvrđa tijekom dvomilenijskog postojanja nastala je i održala se kao branik prijelaza preko Drave: njena lokacija neposredno nakon utoka Drave u Dunav prekida snažnu dunavsku barijeru i omogućava najpovoljniji ekspanzijski kontakt jugoistočnih europskih i maloazijskih država sa srednjoeuropskim državama, a to podrazumijeva građenje mosta i njegovih branika. Ova strateška uloga osječke lokacije manifestirala se tijekom povijesti:

Pretpovijesna naselja na lokalitetima sliva Drave u Dunav. Utvrđena antička Mursa s kamenim mostom začetak je organiziranog i branjenog prijelaza preko Drave.

Srednjovjekovni kaštel, te opkopima i zidom opasano naselje na području današnje Tvrđe nastavlja zacrtanu povijesnu funkciju.

Turski Osijek izgrađen je kao snažna tvrđava sa zamjetnom gradskom arhitekturom, a sagrađeni famozni most bio je tada shvaćen kao svjetsko čudo i ključni oslonac turskih vojni.

Novovjekovni Osijek oblikovan je kao idealni grad renesansno-barokne fortifikacijske arhitekture i branik prijelaza preko Drave.

Moderni Osijek po uzoru na europske gradove pretežno je oslobođen od utvrda i opkopa, no urbana jezgra ostala je gotovo intaktna.

Povijesnost i kvaliteta fortifikacijske baštine Osijeka nameću potrebu znanstvene obrade dosadašnjeg društvenog i arhitektonsko-urbanističkog razvitka grada-tvrđave u cilju prezentacije domaćoj i europskoj kulturnoj i stručnoj javnosti.

Recentno stanje osječke Tvrđe zahtijeva ispitivanje i sintetiziranje optimalnog programa razvitka.

U cilju kvalitetnog ostvarenja znanstvenih monografija projekta Osječka Tvrđa neophodna je suradnja svih kulturnih institucija grada Osijeka i Osječko-baranjske županije.

Voditelj projekta: akademik Andrija Mutnjaković.

Projekt Sakralna arhitektura osječke Tvrđe

Unutar kompleksa osječke Tvrđe, među brojnim vojnim i civilnim građevinama posebno mjesto pripada sakralnim građevinama. Panoromom tvrđe dominira župna crkva sv. Mihovila izgrađena u prvoj polovici 18. stoljeća. U stilskom pogledu ona je preslika austrijskog baroka s vrlo vrijednim i bogatim crkvenim inventarom. Sjeveroistočnim dijelom Tvrđe, između Trga.V. Lisinskog, Vodenih vrata i sjevernog tvrđavskog bedema ističe se crkva sv. Križa u kompleksu franjevačkog samostana. Franjevačka crkva sv. Križa građena je na samom početku 18. stoljeća, a tijekom prve polovice 18. stoljeća podignut je i novi veliki franjevački samostan. Crkve i samostan bili su središta kulture, znanja i duhovnog života, te su u njima već u prvoj polovici 18. stoljeća organizirane škole, prvi studij, djelovala je tiskara i sl.

Prilikom izvođenja zaštitnih radova na crkvi sv. Križa 1989.-1990. godine arheološkim istraživanjem otkriveni su ostatci romaničko-gotičke crkve dijelom u crkvi, a dijelom u dvorišnom dijelu samostana. Crkva je rađena u gotičkom slogu a masivni kameni portal ima sva obilježja romanike. U apsidalnom dijelu crkve nađeni su ostatci nadgrobne ploče Filipa Koroga iz kraja 14. stoljeća. Postavlja se pitanje kad je zapravo izgrađena prva crkva u Tvrđi. Iz povijesnih izvora znamo da se u 12. stoljeću u Osijeku pojavljuju Cisterciti, postavlja se pitanje je li romanička faza izgradnje vezana uz njihovo djelovanje. Povijesni izvori također govore da je u vremenu između 14. i 16. stoljeća u Tvrđi bila još jedna crkva o kojoj nemamo nikakvih podataka, pa čak ne znamo ni njezinu lokaciju. Iz svega proizlazi potreba da se crkvenim građevinama u Tvrđi posveti posebna pozornost, da se temeljito istraže i publiciraju. U tom smislu predlažemo temu istraživanja i prezentacije sakralnih građevina osječke Tvrđe:

I Prva pojava sakralnih građevina u Tvrđi:

- izvori i literatura - povijesni podaci
- ubikacija sakralnih građevina u urbanom tkivu Tvrđe
- kronologija i okolnosti izgradnje

II Crkva sv. Mihovila:

- povijesni podaci, vrijeme izgradnje
- opis građevine, stilske karakteristike
- digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji)
- obrada inventara (može se obraditi kataloški ili samo napraviti izbor najvrijednijih)
- fotodokumentacija

III Crkva sv. Križa s franjevačkim samostanom:

- povijesni podaci, vrijeme izgradnje
- rezultati arheoloških istraživanja iz 1989/90. s opisom ostataka romaničko-gotičke bazilike, vrijeme nastanka, stilsko određenje, valorizacija
- opis građevine, stilske karakteristike
- digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji)
- obrada biblioteke i inventara (kataloški ili samo izbor najvrijednijih djela)
- fotodokumentacija
- obraditi i crkvu i samostan

IV Zaključna razmatranja o nastanku, položaju stilskim karakteristikama i ulozi sakralnih građevina i njihov značaj u osječkoj Tvrđi

V Pripreme za tisak

- lektura tekstova
- recenzija
- prijevod na engleski
- dizajn publikacije, prijelom i tisak

Voditelj projekta: Zvonko Bojčić, prof.

Projekt Mursa - Hadrijanova kolonija uz limes rimskog carstva

Knjiga Emilia Marina Mursa - Hadrijanova kolonija uz Limes Rimskog carstva na potpuno novi način predstavlja antički grad Mursu, prethodnicu Osijeka. Naime, naslanjajući se na izvrsnu monografiju o Mursi i njezinim spomenicima iz pera Danice Pinterović te na objavljena djela i rezultate arheoloških istraživanja u proteklih četiri desetljeća, autor postavlja saznanja o tom antičkom gradu u široki kontekst Rimskog carstva i njegova Limesa, nadilazeći konkretna otkrića i spomenike same Murse.

Tri su glavne posebnosti te sinteze:

Prva je naglasak na vezivanje povijesti grada i njegova osnivača cara Hadrijana. Odatle i podnaslov knjige. Naime, upravo je Hadrijan, rođen na teritoriju današnje Španjolske, ponajviše učinio na osiguranju granica Carstva, uključujući i u Panoniji, te je njegova odluka da uspostavi koloniju Mursu zastalno dio širokog projekta koji će nedvojbeno naći odraz u urbanizmu i arhitekturi grada, sociološkoj i religijskoj slici antičke Murse (Prolog i Poglavlja I-IV).

Druga je posebnost naglasak na osobe i događaje koje znače da je taj grad bio mnogo važniji od onoga što bismo mogli suditi na temelju poznatih nam njegovih spomenika. Naime, njih je neusporedivo manje od nekih drugih važnih antičkih gradova na području Hrvatske, primjerice Salone, Narone, Jadera, Pule. Međutim, razni događaji, pa uostalom, na prvom mjestu i bitke koje su se na tom

području vodile, a od značenja za europsku povijest, udio kako rimskih careva tako i Mursijaca, čine da je Mursa bila grad koji svojim značenjem nadilazi svoju vlastitu spomeničku baštinu (Poglavlja V-VII).

Treći je naglasak na proučavanju Murse u okviru dinamičkih zemljopisnih koordinata: Zapad-Istok i Sjever-Jug. Prva se konkretizira kroz svojevrstne toodobne autoputove koji su vodili od Italije ili današnje Francuske prema Istoku: Mursa je bila na tim glavnim pravcima te je stoga zajamčeno bila u kontaktu s gradovima koji su bili na toj trasi, u prvom redu onima na teritoriju današnje Slovenije, naravno, Hrvatske, kao i Srbije. Koordinata Sjever-Jug pak konkretizira se u odnosu Jadran-Dunav, te na obrambene i prometne pravce. Slijedom toga imamo osobitu priliku usporediti Mursu s najpoznatijim arheološkim lokalitetima na odgovarajućem dunavskom prostoru (Poglavlja VIII-IX). Zaključno, autor inzistira na raznim profilima oživljene Murse i na mogućim literarnim ili arheološkim ekskursima (Poglavlje X i Epilog).

Voditelj projekta: prof.dr.sc. Emilio Marin.

Projekt: Kroz nutarnji grad

U istraživanju građe za upoznavanje s ritmom privatnog vremena građana u Tvrđi u 18. i 19. stoljeću nailazi se na niz podataka o gostionicama (Kod šarana, K volu, Tri potkove, K zvijezdi, Kod kugle, K topu,...) i svratištima (Labudovo pero, Patka,...) koja su bila dijelom svakodnevlja brojnih Osječana toga razdoblja. U knjizi Kroz Tvrđu donio bi se detaljan opis svake od njih s primjerenom fotodokumentacijom uz navođenje imena uglednika i književnika koji su u njih zalazili. Posebice je stoga važan Osječki ljetopis 1686-1945. urednika Stjepana Sršana (Povijesni arhiv u Osijeku, Osijek, 1993) u kojemu se nalazi niz dnevnčkih zapisa npr. Matije Petra Katančića, Marijana Lanosovića, Antuna Papušlića, i dr. o *Nutarnjem gradu* odnosno Tvrđi.

O brojnim zbivanjima u franjevačkom samostanu u Tvrđi posebice vezanim uz književna okupljanja (u njemu su se susretali književnici poput Velikanovića, Paviševića, Lanosovića, Relkovića...) te uz trpezarijske svečanosti koje su se tim povodom upriličavale pisao je Stanislav Marijanović u knjizi *Od turskog do suvremenog Osijeka* (Zagreb/Osijek, 1996.) pa će se tim tragom i nastaviti istraživanje na rukopisnoj dnevničkoj ostavštini Antuna Josipa Turkovića čije je odlomke na latinskom jeziku naslovljene *Diarium Parachialis Ecclesiae Interioris Civitatis Essek Sancto Michaeli Archangelo* objavio u Osječkom Ljetopisu 1686-1945. Stjepan Sršan, a o njemu je više pisao Milovan Tatarin u članku *Tvrđa-nevidljivi tragovi* u knjizi *Povijest, istina, prašina* (Zagreb, 2002). Voditelj projekta: prof.dr.sc. Helena Sablić Tomić.

Projekt: Kartografski izvori za povijest osječke tvrđe

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku pokrenuo je projekt "Osječka Tvrđa" kojem je cilj predstaviti javnosti nova saznanja vezana uz povijest Tvrđe. Na taj način želimo predstaviti jedan važan hrvatski i europski povijesni spomenik. U okviru spomenutog projekta planiramo izdati monografiju "Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe" koja bi uključivala kartografsku građu iz svih domaćih i stranih institucija u kojima se čuva. Monografija bi uključivala digitaliziranu građu planova i nacрта osječke Tvrđe. Ista bi predstavljala korisnost afirmacije fortifikacijske arhitekture Tvrđe kao reprezentativnog uzorka jednog srednjoeuropskog obrambenog sustava. Voditelji projekta: mr.sc. Henrik Damjanović, Ante Grubišić, prof.

Projekt: Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza, monografsko je izdanje (serija, nakon monografije iste autorice - *Nekropole rimskodobne Murse*), prvo u R Hrvatskoj, kojem je svrha, približiti numizmatičke vrijednosti rimske Murse.

Sistematsko popunjavanje numizmatičkih zbirki tijekom 137 godina postojanja osječkog muzeja, rezultirao je brojnim nalazima rimskog republikanskog i carskog novca koji predstavljaju dragocjen izvor informacija stručnjacima - arheolozima, numizmatičarima, istraživačima ili pak ljubiteljima starina.

Od monografije Murse, Danice Pinterović, koja je nedavno u reprintu ponovno objavljena, proteklo je više od četiri desetljeća. U tom se razdoblju otkrilo mnoštvo arheoloških nalaza, od kojih neki prelaze okvire lokalnog pa i regionalnog značenja. Među njima je više od nekoliko desetina tisuća primjeraka rimskog novca, uglavnom neobjavljenog, koji čini mozaik bogatog numizmatičkog fundusa otkrivenog na području antičke Murse.

Odabrani primjerci svrstani u tematske cjeline, opisani, interpretirani u povijesnom kontekstu te bogato ilustrirani fotografijama, terenskim skicama i bilješkama bacaju novo svjetlo u razumijevanju kronologije i razvoja rimske pretkolonijalne i kasnije Colonie Aelie Murse (Poglavlje IV. Katalog novca).

Katalogu prethode Predgovor i Uvodna riječ (Poglavlja I. - II.) koja govore o zemljopisnim i povijesnim odrednicama rimske Murse, te poglavlje (Poglavlje III. - Stanje istraženosti) o stanju istraživanja tematike kojom se bavi ova monografija - republikanskim i carskim novcem na ovome području. Na jasan i pregledan način prikazuje se stanje istraženosti, i najznačajniji autori koji su se bavili ovom tematikom. Opsežnom raspravom (Poglavlje V.) i analizom novca i podataka koji su se iz njih mogli prikupiti i prikazati, autorica postavlja saznanja o tom antičkom gradu u širi kontekst Rimskoga carstva, iščitavajući prošlost, ukazujući na život i tijekove civilizacijskih promjena na panonskom prostoru. Voditelj projekta: dr.sc. Hermina Göricke Lukić.

Projekt: Osječki tramvaj od konjskog do električnog

U 2016. godini navršava se 132. godišnjica početka prometa prvog tramvaja u Hrvatskoj (konjske željeznice) i 90. godišnjica prometa električnog tramvaja u Osijeku. Ovaj rad će, kao temu, po prvi puta temeljito obraditi povijest osječkog tramvaja, jer se u dosad objavljenoj literaturi ona obradila kao dio povijesti prometa ili kao kratki prikaz povodom "okruglih" godišnjica. Postoji, dakle, potreba da se ova tema sustavno obradi, zabilježi za buduće generacije i da se pokažu civilizacijske tekovine grada Osijeka u koje svakako spada i osječki tramvaj kao znak prepoznatljivosti ovoga grada. Ovaj rad se temelji, uglavnom na bogatim izvorima, a i na literaturi. Izvori su, prije svega u Državnom arhivu u Osijeku koji posjeduje bogatu izvornu građu iz rada Poglavarstva slobodnog i kraljevskog grada Osijeka i bogatu ostavštinu (dokumentaciju) gradonačelnika dr. Vjekoslava Hengla. U Muzeju Slavonije čuvaju se tiskovine (npr. pravila dioničarskog društva konjske željeznice i dr.) te dnevni tisak iz promatranog razdoblja (Die Drau, Hrvatski list i dr.). U radu su korišteni i drugi izvori kao što je pisanje hrvatskog, austrijskog i mađarskog dnevnog tiska kao i stručni časopisi iz Njemačke, Austrije, Mađarske i Hrvatske koji su pisali o željeznicama u koje spada i tramvaj. Dobar izvor su i Zapisnici grada Osijeka koje je izdao pokojni dr. Stjepan Sršan u više brojeva za jedno šire vremensko razdoblje. Jezik na kojem su pisani izvori je hrvatski, njemački i mađarski, uglavnom rukopis koji je trebalo transkribirati i prevesti na hrvatski. Voditelj projekta: Darko Varga.

Znanstvena djelatnost

Viša asistentica dr.sc. Martina Harc sudjelovala je na dva međunarodna znanstvena skupa u suorganizaciji Zavoda s radovima: Projekt uređenja knjižnice Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku izlagan na 2. interdisciplinarnom znanstvenom skupu s međunarodnim sudjelovanjem Knjižna baština danas i The effect of firm size on SME'S capital structure izlagan na 4th International scientific symposium Economy of eastern Europe - vision and growth. Također je sudjelovala na tribini Inovacije i transfer tehnologije - poticaj gospodarskog razvoja Hrvatske u organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Sveučilišta u Zagrebu. Sudjelovala je s radom Suradnja prof.dr.sc. Stjepana Sršana sa Zavodom za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na međunarodnom znanstveno-stručnom skupu Život i djelo prof.dr.sc. Stjepana Sršana održanog 16. i 17. rujna 2015. godine u Osijeku u organizaciji Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, Državnog arhiva u Osijeku i Matice hrvatske Ogranak Osijek. Znanstveni rad asistentice The relationship between tangible assets and capital structure of small and medium sized companies in Croatia objavljen je u Ekonomski vjesnik/Econviews, Review of contemporary business, entrepreneurship and economic issues, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u

Osijeku, Osijek, 1/2015, str. 213-225. Pokrenula je postupak izbora u znanstveno zvanje znanstvenog suradnika za znanstveno područje društvenih znanosti.

Nakladnička djelatnost

Znanstveno stručni časopis Anali svezak 29

Radovi sa znanstveno stručnog skupa Stara knjiga - kulturno-povijesno i znanstveno izvorište održanog 25. i 26. listopada 2013. godine. Časopis je predstavljen 6. studenog 2015. godine na 2. interdisciplinarnom znanstvenom skupu s međunarodnim sudjelovanjem Knjižna baština danas.

Znanstveno stručni časopis Anali svezak 31

Radovi sa znanstveno-stručnog skupa Kazališna baština Valpova (1809.-2009.) održanog 7. siječnja 2010. godine. Časopis je predstavljen 4. prosinca 2015. godine u Centru kulture "Matija Petar Katančić" u Valpovu.

Skupovi:

1. Međunarodni interdisciplinarni znanstveni skup Znanstvene, kulturne, obrazovne i umjetničke politike - europski realiteti - u suradnji s Odjelom za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Institutom za slavistiku, Katedrom za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, Umjetničkom akademijom u Osijeku i Institutom društvenih znanosti Ivo Pilar u Zagrebu.
Vrijeme održavanja: 18. i 19. svibnja 2015.
2. Četvrti međunarodni znanstveni simpozij Gospodarstvo Istočne Hrvatske - jučer, danas, sutra - u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta "Josipa Jurja Strossmayera" u Osijeku.
Vrijeme održavanja: 21. - 23. svibnja 2015.
3. Drugi interdisciplinarni znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem Knjižna baština danas - u suradnji s Odjelom za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetničkom akademijom u Osijeku, Muzejom Slavonije Osijek i Gradskom i sveučilišnom knjižnicom Osijek.
Vrijeme održavanja: 6. i 7. studenog 2015.
4. 5. znanstveno stručni skup Okolišno prihvatljiva proizvodnja kvalitetne i sigurne hrane - u suradnji sa Sveučilištem "Josipa Jurja Strossmayera" u Osijeku, Poljoprivrednim fakultetom u Osijeku, Prehrambeno-tehnološkim fakultetom u Osijeku, Poljoprivrednim institutom Osijek, Hrvatskom agencijom za hranu, Gradom Osijekom i Osječko-baranjskom županijom.
Vrijeme održavanja: 11. prosinca 2015.

Predavanja

Predavanje sa znanstvenog skupa Dan kada je nastala država Hrvatska 1991. Predavanje su 22. travnja 2015. godine održali akademik Davorin Rudolf, dr. h. c. Vladimir Šeks i prof. dr. sc. Jasna Omejec.

Svečana akademija

Povodom obilježavanja 200. godišnjice rođenja i 110. obljetnice smrti Josipa Jurja Strossmayera biskupa đakovačkog i srijemskog održana 27. studenog 2015. u Vikarijatu Osijek. Predavanja su održali prof.dr.sc. Vladimir Dugalić, akademik Josip Bratulić, prof.dr.sc. Nevio Šetić i akademik Andrija Mutnjaković.

Predstavljanje knjige

Predstavljanje knjige Veliki osječki most u Zagrebu 15. travnja 2015. i Osijeku 9. lipnja 2015. godine. Knjigu su predstavili autori i urednik akademik Andrija Mutnjaković.

**IZVJEŠĆE O OSTVARENIM PRIHODIMA I RASHODIMA U 2015. GODINI -
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA**

Opis	Plan 2015.	Ostvarenje 2015.	INDEKS ostvarenje/ plan
PRIHODI	100.000,00 kn	132.000,00 kn	132,00
1. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	100.000,00 kn	132.000,00 kn	132,00
UKUPNO PRIHODI	100.000,00 kn	132.000,00 kn	132,00
RASHODI	156.000,00 kn	132.000,00 kn	84,62
MATERIJALNI TROŠKOVI	100.000,00 kn	100.000,00 kn	100,00
1. Dnevnice za službena putovanja		1.157,00 kn	
2. Uredski materijal		5.750,31 kn	
3. Stručna literatura		1.132,50 kn	
4. Materijal za čišćenje i higijenske potrepštine		1.646,18 kn	
5. Energija i grijanje		20.363,44 kn	
6. Nabavka uredske opreme (telefonska centrala)			
7. Troškovi telefona, interneta i poštarine		10.128,23 kn	
8. Tekuće i investicijsko održavanje		1.988,19 kn	
9. Komunalne usluge		3.960,84 kn	
10. Usluge studentskog servisa			
11. Grafičke i tiskarske usluge (Azinović, Art dizajn)		16.380,00 kn	
12. Film i izrada fotografija			
13. Reprezentacija		297,33 kn	
14. Digitalizacija arhivske građe			
15. Ostali nespomenuti rashodi		22.492,76 kn	
16. Putni troškovi vanjskih suradnika		2.067,00 kn	
17. Honorari za izdavačku djelatnost (Pehlec, Hegeduš)		12.636,22 kn	
OSTALI TROŠKOVI	56.000,00 kn	32.000,00 kn	57,14
Stara knjiga	7.000,00 kn	4.000,00 kn	57,14
Osječka Tvrđa	7.000,00 kn	4.000,00 kn	57,14
Mursa - Hadrijanova kolonija uz limes Rimskog carstva	7.000,00 kn	4.000,00 kn	57,14
Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe	7.000,00 kn	4.000,00 kn	57,14
Sakralna arhitektura Osječke Tvrđe	7.000,00 kn	4.000,00 kn	57,14
Konzervatorske i urbanističke posljedice rušenja bedema Tvrđe u Osijeku	7.000,00 kn	4.000,00 kn	57,14
Monografija o zavjetnom spomeniku Presvetog Trojstva u Osječkoj Tvrđi	7.000,00 kn	4.000,00 kn	57,14
Kroz nutarnji grad	7.000,00 kn	4.000,00 kn	57,14
Režijski troškovi HAZU			
UKUPNO RASHODI	156.000,00 kn	132.000,00 kn	84,62

Osim sredstvima Osječko-baranjske županije, Zavod se financira i sredstvima Grada Osijeka u iznosu od 55.000,00 kn.

Opis	Plan 2015.	Ostvarenje 2015.	INDEKS ostvarenje/plan
PRIHODI	200.000,00 kn	187.000,00 kn	93,50
1. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	100.000,00 kn	132.000,00 kn	132,00
2. GRAD OSIJEK	100.000,00 kn	55.000,00 kn	55,00
3. MINISTARSTVO KULTURE RH	0,00 kn	0,00 kn	
UKUPNO PRIHODI	200.000,00 kn	187.000,00 kn	93,50
RASHODI	200.000,00 kn	187.000,00 kn	93,50
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	100.000,00 kn	132.000,00 kn	132,00
MATERIJALNI TROŠKOVI	45.896,75 kn	100.000,00 kn	
OSTALI TROŠKOVI	54.103,25 kn	32.000,00 kn	
GRAD OSIJEK	100.000,00 kn	55.000,00 kn	55,00
JAVNE POTREBE U KULTURI- OSJEČKA TVRĐA		0,00 kn	
TROŠKOVI ELEKTRIČNE ENERGIJE I GRIJANJA	15.000,00 kn		
USLUGE TELEFONA	5.000,00 kn		
TROŠKOVI POŠTARINE-BLAGAJNA	5.000,00 kn		
AUTORSKI HONORAR	10.000,00 kn		
GRAFIČKE I TISKARSKE USLUGE	65.000,00 kn	55.000,00 kn	
UKUPNI RASHODI	200.000,00 kn	187.000,00 kn	93,50
RAZLIKA PRIHODA I RASHODA	0,00 kn	0,00 kn	

b)

PLAN RADA ZAVODA ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD HAZU U OSIJEKU ZA 2016. GODINU

Znanstvenoistraživački rad

Projekt Osječka Tvrđa

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku odlučio je pokrenuti inicijativu i provesti organizaciju izrade povijesnih znanstvenih studija i sintetske znanstvene monografije Osječka tvrđa, temeljenu na slijedećim tezama:

Osječka Tvrđa tijekom dvomilenijskog postojanja nastala je i održala se kao branik prijelaza preko Drave: njena lokacija neposredno nakon utoka Drave u Dunav prekida snažnu dunavsku barijeru i omogućava najpovoljniji ekspanzijski kontakt jugoistočnih europskih i maloazijskih država sa srednjoeuropskim državama, a to podrazumijeva građenje mosta i njegovih branika. Ova strateška uloga osječke lokacije manifestirala se tijekom povijesti:

Pretpovijesna naselja na lokalitetima sliva Drave u Dunav.

Utvrđena antička Mursa s kamenim mostom začetak je organiziranog i branjenog prijelaza preko Drave.

Srednjovjekovni kaštel, te opkopima i zidom opasano naselje na području današnje Tvrđe nastavlja zacrtanu povijesnu funkciju.

Turski Osijek izgrađen je kao snažna tvrđava sa zamjetnom gradskom arhitekturom, a sagrađeni famozni most bio je tada shvaćen kao svjetsko čudo i ključni oslonac turskih vojni.

Novovjekovni Osijek oblikovan je kao idealni grad renesansno-barokne fortifikacijske arhitekture i branik prijelaza preko Drave.

Moderni Osijek po uzoru na europske gradove pretežno je oslobođen od utvrda i opkopa, no urbana jezgra ostala je gotovo intaktna.

Povijesnost i kvaliteta fortifikacijske baštine Osijeka nameću potrebu znanstvene obrade dosadašnjeg društvenog i arhitektonsko-urbanističkog razvitka grada-tvrđave u cilju prezentacije domaćoj i europskoj kulturnoj i stručnoj javnosti.

Recentno stanje osječke Tvrđe zahtijeva ispitivanje i sintetiziranje optimalnog programa razvitka.

U cilju kvalitetnog ostvarenja znanstvene monografije Osječka Tvrđa neophodna je suradnja svih kulturnih institucija grada Osijeka i Osječko-baranjske županije. Voditelj projekta: akademik Andrija Mutnjaković.

Nakladnička djelatnost

1. Sakralna arhitektura osječke Tvrđe

Unutar kompleksa osječke Tvrđe, među brojnim vojnim i civilnim građevinama posebno mjesto pripada sakralnim građevinama. Panoromom tvrđe dominira župna crkva sv. Mihovila izgrađena u prvoj polovici 18. stoljeća. U stilskom pogledu ona je preslika austrijskog baroka s vrlo vrijednim i bogatim crkvenim inventarom. Sjeveroistočnim dijelom Tvrđe, između Trga. V. Lisinskog, Vodenih vrata i sjevernog tvrđavskog bedema ističe se crkva sv. Križa u kompleksu franjevačkog samostana. Franjevačka crkva sv. Križa građena je na samom početku 18. stoljeća, a tijekom prve polovice 18. stoljeća podignut je i novi veliki franjevački samostan. Crkve i samostan bili su središta kulture, znanja i duhovnog života, te su u njima već u prvoj polovici 18. stoljeća organizirane škole, prvi studij, djelovala je tiskara i sl.

Prilikom izvođenja zaštitnih radova na crkvi sv. Križa 1989.-1990. godine arheološkim su istraživanjem otkriveni ostaci romaničko-gotičke crkve dijelom u crkvi a dijelom u dvorišnom dijelu samostana. Crkva je rađena u gotičkom slogu a masivni kameni portal ima sva obilježja romanike. U apsidalnom dijelu crkve nađeni su ostaci nadgrobne ploče Filipa Koroga iz kraja 14. stoljeća. Postavlja se pitanje kad je zapravo izgrađena prva crkva u Tvrđi. Iz povijesnih izvora znamo da se u 12. stoljeću

u Osijeku pojavljuju Cisterciti, postavlja se pitanje je li romanička faza izgradnje vezana uz njihovo djelovanje. Povijesni izvori također govore da je u vremenu između 14. i 16. stoljeća u Tvrđi bila još jedna crkva o kojoj nemamo nikakvih podataka, pa čak ne znamo ni njezinu lokaciju. Iz svega proizlazi potreba da se crkvenim građevinama u Tvrđi posveti posebna pozornost, da se temeljito istraže i publiciraju. U tom smislu predlažemo temu istraživanja i prezentacije sakralnih građevina osječke Tvrđe:

I Prva pojava sakralnih građevina u Tvrđi:

- izvori i literatura - povijesni podaci
- ubikacija sakralnih građevina u urbanom tkivu Tvrđe
- kronologija i okolnosti izgradnje

II Crkva sv. Mihovila:

- povijesni podaci, vrijeme izgradnje
- opis građevine, stilske karakteristike
- digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji)
- obrada inventara (može se obraditi kataloški ili samo napraviti izbor najvrjednijih)
- fotodokumentacija

III Crkva sv. Križa sa franjevačkim samostanom:

- povijesni podaci, vrijeme izgradnje
- rezultati arheoloških istraživanja iz 1989./90. s opisom ostataka romaničko-gotičke bazilike, vrijeme nastanka, stilsko određenje, valorizacija
- opis građevine, stilske karakteristike
- digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji)
- obrada biblioteke i inventara (kataloški ili samo izbor najvrjednijih djela)
- fotodokumentacija
- obraditi i crkvu i samostan

IV Zaključna razmatranja o nastanku, položaju, stilskim karakteristikama i ulozi sakralnih građevina i njihov značaj u osječkoj Tvrđi

V Pripreme za tisak

- lektura tekstova
- recenzija
- prijevod na engleski
- dizajn publikacije, prijelom i tisak

Autori: Zvonko Bojčić, prof., mr.sc. Henrik Damjanović

2. Mursa - Hadrijanova kolonija uz limes rimskog carstva

Knjiga Emilia Marina "Mursa - Hadrijanova kolonija uz Limes Rimskog carstva" na potpuno novi način predstavlja antički grad Mursu, prethodnicu Osijeka. Naime, naslanjajući se na izvrsnu monografiju o Mursi i njezinim spomenicima iz pera Danice Pinterović te na objavljena djela i rezultate arheoloških istraživanja u proteklih četiri desetljeća, autor postavlja saznanja o tom antičkom gradu u široki kontekst Rimskog carstva i njegova Limesa, nadilazeći konkretna otkrića i spomenike same Murse.

Tri su glavne posebnosti te sinteze:

Prva je naglasak na vezivanje povijesti grada i njegova osnivača cara Hadrijana. Odatle i podnaslov knjige. Naime, upravo je Hadrijan, rođen na teritoriju današnje Španjolske, ponajviše učinio na osiguranju granica Carstva, uključujući i u Panoniji, te je njegova odluka da uspostavi koloniju Mursu za stalno dio širokog projekta koji će nedvojbeno naći odraz u urbanizmu i arhitekturi grada, sociološkoj i religijskoj slici antičke Murse (Prolog i Poglavlja I-IV).

Druga je posebnost naglasak na osobe i događaje koje znače da je taj grad bio mnogo važniji od onoga što bismo mogli suditi na temelju poznatih nam njegovih spomenika. Naime, njih je neusporedivo manje od nekih drugih važnih antičkih gradova na području Hrvatske, primjerice Salone, Narone, Jadera, Pule. Međutim, razni događaji, pa uostalom, na prvom mjestu i bitke koje su se na tom području vodile, a od značenja za europsku povijest, udio kako rimskih careva tako i Mursijaca, čine da je Mursa bila grad koji svojim značenjem nadilazi svoju vlastitu spomeničku baštinu (Poglavlja V-VII).

Treći je naglasak na proučavanju Murse u okviru dinamičkih zemljopisnih koordinata: Zapad-Istok i Sjever-Jug. Prva se konkretizira kroz svojevrstne to dobne autoputeve koji su vodili od Italije ili današnje Francuske prema Istoku: Mursa je bila na tim glavnim pravcima te je stoga zajamčeno bila u kontaktu s gradovima koji su bili na toj trasi, u prvom redu onima na teritoriju današnje Slovenije, naravno, Hrvatske, kao i Srbije. Koordinata Sjever-Jug pak konkretizira se u odnosu Jadran-Dunav, te na obrambene i prometne pravce. Slijedom toga imamo osobitu priliku usporediti Mursu s najpoznatijim arheološkim lokalitetima na odgovarajućem dunavskom prostoru (Poglavlja VIII-IX).

Zaključno, autor inzistira na raznim profilima oživljene Murse i na mogućim literarnim ili arheološkim ekskursima (Poglavlje X i Epilog). Autor: prof.dr.sc. Emilio Marin

3. Kroz nutarnji grad

U istraživanju građe za upoznavanje s ritmom privatnog vremena građana u Tvrđi u 18. i 19. stoljeću nailazi se na niz podataka o gostionicama (Kod šarana, K volu, Tri potkove, K zvijezdi, Kod kugle, K topu,...) i svratištima (Labudovo pero, Patka,...) koja su bila dijelom svakodnevnja brojnih Osječana toga razdoblja. U knjizi "Kroz Tvrđu" donio bi se detaljan opis svake od njih s primjerenom fotodokumentacijom uz navođenje imena uglednika i književnika koji su u njih zalazili. Posebice je stoga važan „Osječki ljetopis 1686-1945“ urednika Stjepana Sršana (Povijesni arhiv u Osijeku, Osijek, 1993.) u kojemu se nalazi niz dnevnčkih zapisa npr. Matije Petra Katančića, Marijana Lanosovića, Antuna Papušlića, i dr. o *Nutarnjem gradu* odnosno Tvrđi.

O brojnim zbivanjima u franjevačkom samostanu u Tvrđi posebice vezanim uz književna okupljanja (u njemu su se susretali književnici poput Velikanovića, Paviševića, Lanosovića, Relkovića...) te uz trpezarijske svečanosti koje su se tim povodom upriličavale pisao je Stanislav Marijanović u knjizi "Od turskog do suvremenog Osijeka" (Zagreb/Osijek, 1996.) pa će se tim tragom i nastaviti istraživanje na rukopisnoj dnevničkoj ostavštini Antuna Josipa Turkovića čije je odlomke na latinskom jeziku naslovljene "Diarium Parachialis Ecciesiae Interioris Civitatis Essek Sancto Michaeli Archangelo" objavio u "Osječkom Ljetopisu 1686-1945" Stjepan Sršan, a o njemu je više pisao Milovan Tatarin u članku "Tvrđa-nevidljivi tragovi" u knjizi "Povijest, istina, prašina" (Zagreb, 2002.).
Autorica: prof.dr.sc. Helena Sablić Tomić

4. Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku pokrenuo je 2011. godine projekt "Osječka Tvrđa" kojem je cilj predstaviti javnosti nova saznanja vezana uz povijest Tvrđe. Na taj način želimo predstaviti jedan važan hrvatski i europski povijesni spomenik.

U okviru spomenutog projekta planiramo izdati monografiju "Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe" koja bi uključivala kartografsku građu iz svih domaćih i stranih institucija u kojima se čuva. Monografija bi uključivala digitaliziranu građu planova i nacрта osječke Tvrđe. Ista bi predstavljala korisnost afirmacije fortifikacijske arhitekture Tvrđe kao reprezentativnog uzorka jednog srednjoeuropskog obrambenog sustava.

Autori: Ante Grubišić, prof. i mr.sc. Henrik Ivan Damjanović

5. Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza monografsko je izdanje (serija, nakon monografije iste autorice - Nekropole rimskodobne Murse), prvo u R Hrvatskoj, kojem je svrha, približiti numizmatičke vrijednosti rimske Murse.

Sistematsko popunjavanje numizmatičkih zbirki tijekom 137 godina postojanja osječkog muzeja, rezultirao je brojnim nalazima rimskog republikanskog i carskog novca koji predstavljaju dragocjen izvor informacija stručnjacima - arheolozima, numizmatičarima, istraživačima ili pak ljubiteljima starina.

Detaljan opis:

Od monografije Murse, Danice Pinterović, koja je nedavno u reprintu ponovno objavljena, proteklo je više od četiri desetljeća. U tom se razdoblju otkrilo mnoštvo arheoloških nalaza, od kojih

neki prelaze okvire lokalnog pa i regionalnog značenja. Među njima je više od nekoliko desetina tisuća primjeraka rimskog novca, uglavnom neobjavljenog, koji čini mozaik bogatog numizmatičkog fundusa otkrivenog na području antičke Murse.

Tematski plan poglavlja:

Odabrani primjerci svrstani u tematske cjeline, opisani, interpretirani u povijesnom kontekstu te bogato ilustrirani fotografijama, terenskim skicama i bilješkama bacaju novo svjetlo u razumijevanju kronologije i razvoja rimske pretkolonijalne i kasnije Colonie Aelie Murse (Poglavljje IV. Katalog novca).

Katalogu prethode Predgovor i Uvodna riječ (Poglavljja I.-II.) koja govore o zemljopisnim i povijesnim odrednicama rimske Murse, te poglavljje (Poglavljje III.- Stanje istraženosti) o stanju istraživanja tematike kojom se bavi ova monografija - republikanskim i carskim novcem na ovome području. Na jasan i pregledan način prikazuje se stanje istraženosti, i najznačajniji autori koji su se bavili ovom tematikom. Opsežnom raspravom (Poglavljje V.) i analizom novca i podataka koji su se iz njih mogli prikupiti i prikazati, autorica postavlja saznanja o tom antičkom gradu u širi kontekst Rimskoga carstva, iščitavajući prošlost, ukazujući na život i tijekove civilizacijskih promjena na panonskom prostoru.

autorica: Dr.sc. Hermine Goricke - Lukić

6. Osječki tramvaj od konjskog do električnog

U 2016. godini navršava se 132. godišnjica početka prometa prvog tramvaja u Hrvatskoj (konjske željeznice) i 90. godišnjica prometa električnog tramvaja u Osijeku. Ovaj rad će, kao temu, po prvi puta temeljito obraditi povijest osječkog tramvaja, jer se u dosad objavljenoj literaturi ona obradila kao dio povijesti prometa ili kao kratki prikaz povodom "okruglih" godišnjica. Postoji, dakle, potreba da se ova tema sustavno obradi, zabilježi za buduće generacije i da se pokažu civilizacijske tekovine grada Osijeka u koje svakako spada i osječki tramvaj kao znak prepoznatljivosti ovoga grada. Ovaj rad se temelji, uglavnom na bogatim izvorima, a i na literaturi. Izvori su, prije svega u Državnom arhivu u Osijeku koji posjeduje bogatu izvornu građu iz rada Poglavarstva slobodnog i kraljevskog grada Osijeka i bogatu ostavštinu (dokumentaciju) gradonačelnika dr. Vjekoslava Hengla. U muzeju Slavonije čuvaju se tiskovine (npr. pravila dioničarskog društva konjske željeznice i dr.) te dnevni tisak iz promatranog razdoblja (Die Drau, Hrvatski list i dr.). U radu su korišteni i drugi izvori kao što je pisanje hrvatskog, austrijskog i mađarskog dnevnog tiska kao i stručni časopisi iz Njemačke, Austrije, Mađarske i Hrvatske koji su pisali o željeznicama u koje spada i tramvaj. Dobar izvor su i Zapisnici grada Osijeka koje je izdao pokojni dr. Stjepan Sršan u više brojeva za jedno šire vremensko razdoblje. Jezik na kojem su pisani izvori je hrvatski, njemački i mađarski, uglavnom rukopis koji je trebalo transkribirati i prevesti na hrvatski.

Sadržaj rada

Rad sadrži uvod u kojemu se govori o javnom prometu u Osijeku prije izgradnje tramvaja, opisane su prve inicijative za izgradnju tramvaja (Ante Čop, Friedrich Rosenberg, Rechnitz, Ullman, Hoffman i drugovi, François Gärtner iz Antwerpena, D.W. Klein i drug.), državna regulativa za izgradnju tramvaja, kao i neke inicijative za izgradnju tramvaja koji bi Osijek povezo sa susjednim gradovima. U poglavljju "Osječki tramvaj grada Osječani" piše se o osnutku Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i njegovo funkcioniranje (Utemeljujući odbor, Statut (pravila) Osječkog dioničarskog društva za konjsku željeznicu). Nadalje, opisana je izgradnja konjske željeznice, poteškoće u izgradnji, pritužbe građana prije i za vrijeme izgradnje, postupci vlasti kao što je Tehničko-redarstveni obhod, a posebno su obrađeni njemački i austrijski uzori u organiziranju i funkcioniranju osječke konjske željeznice i ostali izvori uredbi za organizaciju konjske željeznice u Osijeku, u koje spadaju: Upute za rad konduktera i kočijaša, Vozni i prometni red konjske željeznice u Osijeku itd. Nakon izgradnje i puštanja u promet 1884. godine opisane su još neke inicijative za izgradnju tramvaja i malih željeznica u okolici Osijeka, predstavljen je prvi zakupnik osječkog konjskog tramvaja Schönberger i prikazano je poslovanje osječkog konjskog tramvaja u 1884. i 1885. godini, prikazane su promjene ugovora grad Osijek - Dioničarsko društvo konjske željeznice, inicijative Osječana: Poduzetnik Klein iz Osijeka izgradio je uspinjaču u Zagrebu, inicijativa za izgradnju parnog tramvaja u Beogradu 1886. godine. Opisani su radovi na proširenju tramvajskih pruga u gradu Osijeku i postupci ishoda dozvola za te radove, kao i funkcioniranje osječkog

konjskog tramvaja (uprava, nadzorni odbor i sl.), te problemi u funkcioniranju osječkog tramvaja kao što je to bilo prilikom asfaltiranja osječkih ulica 1895. godine.

Posebno poglavlje je "Poslovanje osječke konjske željeznice" u kojem je prikazan broj prevezenih putnika, duljina pruga, ostvarena dobit i sl., za razdoblje od 1891. do 1. svjetskog rata.

Zasebno poglavlje je inicijativa Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice iz 1895. godine za izgradnju tramvaja od Osijeka do Batine koja još nije obrađena u literaturi. U ovom poglavlju opisane su: Najave gradnje tramvaja od Osijeka do Batine, prikazane su dozvole za prethodne radove za izgradnju tramvaja Osijek-Batina i njihova višestruka produljenja, partnerstvo nadvojvode Friedricha od Austrije u tom projektu, prikazan je rad na pripremi izgradnje željeznice Osijek - Kneževi Vinogradi - Batina - Beli Manastir i konačno rezultat: izgrađena je Podravska vicinalna željeznica: Branjin Vrh (Beli Manastir) - Karanac - Kneževi Vinogradi - Suza - Zmajevac - Batina.

U poglavlju "Povijest elektrifikacije konjskog tramvaja u Osijeku" prikazani su naponi Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i Poglavarstva grada za elektrifikaciju osječkog konjskog tramvaja, problem grada Osijeka i dioničarskog društva s plinarskim društvom Imperial - Continental Gas - Association iz Londona, koje je kočilo elektrifikaciju tramvaja i grada. U ovom poglavlju prikazane su inicijative i aktivnosti više gradonačelnika Osijeka (Graff, Pinterović ...) na elektrifikaciji grada i uvođenja električnog tramvaja od 1890. do 1. Svjetskog rata, prikazana je inicijativa Osječkog dioničarskog društva za konjski tramvaj koje konkurrira i dobiva koncesiju za izgradnju električnog tramvaja u Novom Sadu. Prikazano je i stanje osječkog tramvaja, nesreće i pokušaji grada da otkupi dionice i preuzme osječki tramvaj kao preduvjet elektrifikaciji. Prikazano je funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja za vrijeme trajanja 1. Svjetskog rata kao i štrajk radnika osječkog tramvaja 1918. godine.

Prikazane su i ponude najznačajnijih europskih tvrtki za radove na elektrifikaciji grada i tramvaja koje se zbog 1. Svjetskog rata nisu ostvarile. Posebno je obrađena uspješna izgradnja električne centrale i električnog tramvaja za mandata gradonačelnika Dr. Vjekoslava Hengla. Prikazan je njegov Program rada gradonačelnika, odluke gradskog zastupstva, preko izbora izvoditelja radova Charles B. Mc Daniel Jr., do suradnika - savjetnika na projektu (za električni tramvaj, ravnatelj zagrebačkog električnog tramvaja ing. Košak iz Zagreba, ravnatelj elektrane Karlovcu, ing. Montina). Prikazane su mnogobrojne žalbe, projekt za izgradnju tramvaja (Osnova električnog tramvaja), opisan je tijek izgradnje, te rad gradskog odbora za elektrifikaciju.

Dan je Tehnički opis crveno - žutog osječkog električnog tramvaja te je istraženo i potvrđeno da je električni dio kola tramvaja isporučila tvrtka "Škoda", a da je karoseriju izradila tvrtka "Ringhoffer" iz Smichova kod Praga, ista koja je izradila carski vlak Franje Josipa s kojim je 1897. godine doputovao u lov na Beljsko vlastelinstvo.

Detaljno su prikazane trase električnog tramvaja, više peticija građana Osijeka (s imenima): kao ona da se izgradi tramvajska linija kroz današnju Divaltovu do Hutlerove pa do Trga bana Jelačića u Donjem gradu, za trasu pruge kroz Cvjetkovu do donjogradskog groblja ili inicijativa građana da tramvajska pruga ide od Strossmayerove ulice preko Rokove prema kolodvoru. U radu su prikazane tramvajske stanice gradskog električnog tramvaja, a i Pravila električnog tramvaja slobodnog i kraljevskog grada Osijeka, dan je Vozni red na gradskom električnom tramvaju u njegovom početku funkcioniranja, koje su bile cijene pretplatnih karata za đake i državne činovnike, prikazana su imena namještenika tramvaja te reakcije građana na elektrifikaciju grada i tramvaja. U radu se spominju i neki događaji sa značajnim ljudima kao što je "tramvajska nesreća" biskupa Strossmayera, opis vožnje omnibusom Vilme Vukelić, ilustracije konjskog i električnog tramvaja Ivana Rocha i karikature o elektrifikaciji grada i tramvaja slikara Vladimira Filakovca u osječkom "Hrvatskom listu".

Autor: Darko Varga

7. Znanstveno stručni časopis Anali svezak 30
Broj časopisa posvećen je 40 obljetnici Zavoda.

8. Znanstveno stručni časopis Anali svezak 32

Ostalo

1. Otvaranje spomen sobe nobelovcima Leopoldu Lavoslavu Ružički i Vladimiru Prelogu u III. Gimnaziji u Osijeku.

**PLAN PRIHODA I RASHODA ZA 2016. GODINU -
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA**

Opis	Plan za 2016.	Plan za 2015.	Indeks 2016./2015.
PRIHODI			
1. OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	124.000,00 kn	100.000,00 kn	124,00
UKUPNO			
RASHODI			
1. MATERIJALNI TROŠKOVI	39.000,00 kn	35.000,00 kn	111,43
1. Dnevnice za službena putovanja			
2. Uredski materijal		1.500,00 kn	
3. Stručna literatura			
4. Materijal za čišćenje i higijenske potrepštine		800,00 kn	
5. Energija i grijanje		9.200,00 kn	
6. Nabavka uredske opreme		2.000,00 kn	
7. Troškovi telefona, interneta i poštarine		8.000,00 kn	
8. Tekuće i investicijsko održavanje			
9. Komunalne usluge		3.500,00 kn	
10. Usluge studentskog servisa			
11. Grafičke i tiskarske usluge			
12. Film i izrada fotografija			
13. Reprezentacija			
14. Računalna oprema			
15. Ostali nespomenuti rashodi		3.000,00 kn	
16. Putni troškovi vanjskih suradnika		7.000,00 kn	
17. Honorari za izdavačku djelatnost			
2. TROŠKOVI REALIZACIJE PROJEKATA	85.000,00 kn	65.000,00 kn	130,77
Osječka Tvrđa			
Mursa - Hadrijanova kolonija uz limes Rimskog carstva	10.000,00 kn	5.000,00 kn	200,00
Sakralna arhitektura Osječke Tvrđe	10.000,00 kn	5.000,00 kn	200,00
Konzervatorske i urbanističke posljedice rušenja bedema Tvrđe u Osijeku	5.000,00 kn	5.000,00 kn	100,00
Monografija o zavjetnom spomeniku Presvetog Trojstva u Osječkoj Tvrđi			
Kroz nutarnji grad	15.000,00 kn	5.000,00 kn	300,00
Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe	15.000,00 kn	10.000,00 kn	150,00
Osječki tramvaj	10.000,00 kn	3.000,00 kn	333,33
Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza	15.000,00 kn	5.000,00 kn	300,00
Spomen soba Nobelovcima u III. Gimnaziji u Osijeku	5.000,00 kn		
Anali 29 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku		27.000,00 kn	
UKUPNO RASHODI	124.000,00 kn	100.000,00 kn	124,00